

MTBs kommentar till The Bioinitiative report

I augusti 2007 publicerades en rapport kallad Bioinitiative report. Normalt skulle MTB inte kommentera denna typ av rapport eftersom den inte uppfyller de krav som ställs avseende vetenskaplig kvalitet och metodik. Bioinitiative-rapporten har dock rönt viss uppmärksamhet, framför allt kanske utanför Sverige, men till viss del även i svensk massmedia. Rapporten har även uppmärksammats av EU-parlamentet.

Vetenskapliga utvärderingar av det slag som genomförs av internationella expertgrupper som de som WHO eller EU använder eller sådana som görs av nationella expertgrupper som till exempel SSI/SSM's är resultatet av en process där en grupp av experter går igenom all den tillgängliga vetenskapliga litteraturen, diskuterar studierna och vilka slutsatser som kan dras inom ett område tills konsensus uppnås. Gruppen består av oberoende experter från olika ämnesområden, exempelvis biologer, epidemiologer, tekniker eller andra relevanta kompetenser, och slutsatser dras genom en sammanvägning av resultaten från all den tillgängliga vetenskapliga litteraturen i en gemensam process.

Bioinitiative-rapporten har inte kommit till genom en sådan process utan är en samling kapitel (sektioner) skrivna av individuella författare. Ingen konsultation eller diskussion av de individuella sektionerna har ägt rum mellan författarna och det framgår inte om författarna fått några instruktioner för hur de ska gå tillväga. Det är dock uppenbart att de olika sektionerna inte har skrivits på ett standardiserat sätt, och det är också värt att notera att inte alla författare är vetenskapsmän. Ofta inkluderar rapporten inte all tillgänglig vetenskaplig litteratur, utan en selektion av studier som inkluderats har uppenbarligen skett. Det finns dock ingen redovisning av vilka kriterier man använt för att selektera de studier man refererar, snarare ger rapporten intrycket att man inte använt några enhetliga kriterier. Den vetenskapliga kvaliteten på de litteraturöversikter som presenteras i de olika sektionerna varierar betydligt.

Den första sektionen innehåller en sammanfattning och slutsatser, och är skriven av en av huvudinitiativtagarna till Bioinitiative-rapporten. Slutsatserna i denna sektion är i många fall mera långtgående än de slutsatser som drogs av författarna i de individuella sektionerna, och det är oklart om detta diskuterats med författarna som gjort litteraturgenomgången och om dessa författare stödjer de mera långtgående slutsatserna. Det framgår inte heller på vilka grunder man drar andra slutsatser än författarna som granskat litteraturen gjort. Bioinitiative-rapporten innehåller också en rad rena sakfel.

I den del av Bioinitiative-rapporten som presenterar vilket syfte man haft med rapporten, skriven av samma person som skrev sammanfattningen, framgår att syftet har varit att dokumentera anledningar till varför man inom gruppen anser att nuvarande gränsvärden för exponering i den allmänna miljön är otillräckliga. Det är alltså uppenbart att man inte haft som mål att göra en objektiv genomgång av den vetenskapliga litteraturen, som skulle ha kunnat utgöra en grund för rekommendationer, utan syftet har varit att ta fram information för att demonstrera att nuvarande gränsvärden är otillräckliga. Med en sådan utgångspunkt för arbetet kan man svårtligen uppnå en balanserad och objektiv rapport. I Holland har en vetenskaplig kommitté för the Health Council of the Netherlands konkluderat att Bioinitiative-rapporten inte presenterar någon objektiv och balanserad bild av rådande kunskapsläge avseende hälsoeffekter av elektromagnetiska fält. Rapporten utgör således inte någon grund för att revidera uppfattningen om eventuella hälsoeffekter av elektromagnetiska fält.

Mats Holme, MTB